

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 01
F: 01 478 60 58
E: gp.mz@gov.si
www.mz.gov.si

Številka: 0070-232/2022/93

Ljubljana, 27. 9. 2023

EVA: 2022-2711-0113

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju – EPA 819-IX, tretja obravnava – novo gradivo št. 1

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju, EPA 819-IX, tretja obravnava in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju, EPA 819-IX, tretja obravnava

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,

– Ministrstvo za finance, – Ministrstvo za pravosodje, – Ministrstvo za solidarno prihodnost.				
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:				
/				
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:				
– dr. Valentina Prevolnik Rupel, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje, – Marjan Pintar, državni sekretar na Ministrstvu za zdravje, – Azra Herceg, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje, – mag. Alja Markovič Čas, v. d. generalne direktorice Direktorata za zdravstveno varstvo, – dr. Branko Bregar, vodja Sektorja za duševno zdravje in demenco.				
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:				
Zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe niso sodelovali pri pripravi gradiva.				
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:				
– dr. Valentina Prevolnik Rupel, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje, – Marjan Pintar, državni sekretar na Ministrstvu za zdravje, – Azra Herceg, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje, – dr. Branko Bregar, vodja Sektorja za duševno zdravje in demenco.				
5. Kratek povzetek gradiva:				
Državni zbor Republike Slovenije je na 12. redni seji 20. septembra 2023 sprejel sklep, št. 500-01/23-28/ z dne 21. 9. 2023, da Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) za tretjo obravnavo pripravi Vlada Republike Slovenije. Predlog zakona za tretjo obravnavo je pripravljen na podlagi Pregleda sprejetih amandmajev k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju, EPA 819-IX in členov, h katerim so bili sprejeti amandmaji, št. 500-01/23-28/ z dne 21. 9. 2023. Novo gradivo št. 1 upošteva redakcijske popravke Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo v 36. členu.				
6. Presoja posledic za:				
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE		
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE		
c)	administrativne posledice	DA/NE		
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE		
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE		
e)	socialno področje	DA/NE		
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE		
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	

SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

Finančne posledice bremenijo finančni načrt Zavoda za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja. Dodatni stroški bodo bremenili finančni načrt ZZZS zaradi novo opredeljenega tima za zdravstveno obravnavo oseb v varovanih oddelkih, in sicer: 1) stroški tima v obstoječih varovanih oddelkih in 2) stroški tima za novo vzpostavljene varovane oddelke v mreži socialno varstvenih zavodov. Predlog zakona predvideva določitev mreže varovanih oddelkov z 12 posteljnimi kapacitetami na 30.000 prebivalcev. Glede na dejstvo, da se trenutno soočamo s pomanjkanjem ustrezno usposobljenega kadra, vsi varovani oddelki ne bodo mogli imeti zagotovljenih kadrovskih zmogljivosti takoj po vzpostavitvi mreže in glede na to, da bo treba izpeljati javne razpise, pridobiti in izobraziti kadre, izpeljati reorganizacijo v socialno varstvenih zavodih, ocenjujemo, da v letošnjem letu ne bo prišlo do dejanske realizacije. Po spremembah v zdravstvu na področju kadrov pa ocenjujemo v letu 2024 realizacijo v višini 8 mio EUR, v letu 2025 predvidoma 10 mio EUR, v letu 2026 predvidevamo realizacijo v višini 12 mio EUR. Ocenjujemo, da bodo timi v celoti vzpostavljeni leta 2027, ko bo mreža v celoti izpeljana in kadrovske resursi zagotovljeni, kar predstavlja predviden strošek 18,8 mio EUR na leto.

II. Finančne posledice za državni proračun

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun.

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Dr. Valentina Prevolnik Rupel državna sekretarka Priloge: – predlog sklepa Vlade Republike Slovenije, – predlog zakona	

Številka:

Datum:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju, EPA 819-IX, tretja obravnava, in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju, EPA 819-IX, tretja obravnava

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za solidarno prihodnost.

**PREDLOG ZAKONA
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DUŠEVNEM ZDRAVJU**

1. člen

V Zakonu o duševnem zdravju (Uradni list RS, št. 77/08, 46/15 – odl. US in 44/19 – odl. US) se v 2. členu v 5. točki besedilo »psihiatrične bolnišnice« nadomesti z besedilom »izvajalca zdravljenja duševnih motenj«, v 7. točki pa za besedo »obravnavi« črta besedilo »izven psihiatrične bolnišnice«.

2. člen

Besedilo 4. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Mrežo izvajalcev, ki izvajajo storitve in programe za duševno zdravje, sestavljajo:

- izvajalci zdravljenja duševnih motenj,
- izvajalci socialno varstvenih storitev,
- izvajalci nadzorovane obravnave,
- izvajalci obravnave v skupnosti.

(2) Izvajalci zdravljenja duševnih motenj so:

- javni zdravstveni zavodi,
- pravne in fizične osebe s koncesijo za opravljanje zdravstvene dejavnosti s področja duševnega zdravja.

(3) Izvajalci socialno varstvenih storitev so:

- javni socialno varstveni zavodi,
- pravne in fizične osebe s koncesijo za opravljanje socialno varstvenih storitev,
- druge pravne in fizične osebe z dovoljenjem za delo za opravljanje socialno varstvenih storitev.

(4) Izvajalci nadzorovane obravnave so izvajalci zdravljenja duševnih motenj, ki imajo zaposlenega koordinatorja nadzorovane obravnave.

(5) Izvajalci obravnave v skupnosti so:

- izvajalci zdravljenja duševnih motenj,
- javni socialno varstveni zavodi,
- pravne in fizične osebe s koncesijo za opravljanje socialno varstvenih storitev,
- druge pravne in fizične osebe z dovoljenjem za delo za opravljanje socialno varstvenih storitev,
- nevladne organizacije in drugi izvajalci socialno varstvenih in drugih programov na področju duševnega zdravja.

(6) Izvajalci iz pete alineje prejšnjega odstavka opravljajo predvsem naslednje vsebine:

1. preprečevanje institucionalizacije,
2. zagovorništvo,
3. vrstniška podpora,
4. podpora v domačem okolju,
5. svetovanje, samopomoč in izobraževanje,
6. dejavnosti dnevnih centrov,
7. dejavnosti pisarn za svetovanje,

8. **stanovanjske in bivalne skupine,**
9. **pomoč ter podpora pri učenju in študiju,**
10. **delo z družino in socialno mrežo osebe,**
11. **treningi socialnih in življenjskih spretnosti,**
12. **organizacija prostočasnih dejavnosti,**
13. **dejavnosti zaposlitvenih centrov s podporno zaposlitvijo,**
14. **usposabljanje za delo.«.**

3. člen

V 5. členu se v prvem odstavku besedilo »psihiatričnega zdravljenja« nadomesti z besedilom »zdravljenja duševnih motenj«.

V drugem odstavku se besedilo »programov in« črta.

4. člen

Za 5. členom se dodajo novi, 5.a, 5.b in 5.c člen, ki se glasijo:

»5.a člen

(1) Minister, pristojen za institucionalno varstvo, v soglasju z ministrom določi mrežo izvajalcev z varovanimi oddelki, pri čemer sledi cilju zagotavljanja namestitev za najmanj 12 oseb na 30.000 prebivalcev. Mreža izvajalcev z varovanimi oddelki se objavi na spletnem mestu organov državne uprave.

(2) Mreža iz prejšnjega odstavka se dopolnjuje v skladu s potrebami prebivalstva, pri čemer se šteje, da mreža zadostuje potrebam prebivalstva, če so posamezne vrste varovanih oddelkov v zadnjih dveh letih v povprečju zasedene manj kot 95 odstotno. Mrežo minister, pristojen za institucionalno varstvo, preveri najmanj vsaki dve leti.

(3) Ministrstvo, pristojno za institucionalno varstvo, vzpostavi, vodi in upravlja evidenco socialno varstvenih zavodov, pri katerih so organizirani varovani oddelki. Evidenca iz prejšnjega stavka vsebuje naslednje podatke o socialno varstvenih zavodih:

1. naziv in naslov,
2. vrste varovanih oddelkov, ki so pri njem organizirane,
3. datum in številko sklepa o opravljeni verifikaciji posameznih vrst varovanih oddelkov, ki so pri njem organizirani,
4. skupno število razpoložljivih mest v varovanih oddelkih in število razpoložljivih mest za posamezno vrsto varovanega oddelka,
5. skupno število zasedenih mest v varovanih oddelkih in število zasedenih mest za posamezno vrsto varovanega oddelka,
6. skupno število čakajočih na sprejem in čakajočih za posamezno vrsto varovanega oddelka, ki se vodi na podlagi anonimiziranih identifikacijskih podatkov čakajočega,
7. skupno število prostih mest in število prostih mest za posamezno vrsto varovanega oddelka za vse socialno varstvene zavode.

(4) Podatke iz 4. do 7. točke prejšnjega odstavka vnese socialno varstveni zavod, pri katerem je organiziran varovani oddelok, in sicer najpozneje v treh dneh od nastanka ali spremembe podatka. Socialno varstveni zavod iz prejšnjega stavka dostopa le do podatkov, ki se nanašajo nanj.

(5) Vpogled v evidenco iz tretjega odstavka tega člena se omogoči sodiščem Republike Slovenije, in sicer za namen odločanja na podlagi tega zakona, ter ministrstvu, pristojnemu za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(6) V socialno varstvenih zavodih se glede na potrebe odraslih oseb organizirajo naslednje vrste varovanih oddelkov:

- varovani oddelek za osebe s težavami v duševnem zdravju,
- varovani oddelek za osebe z več motnjami (težave v duševnem razvoju in dolgotrajne težave v duševnem zdravju),
- varovani oddelek za osebe, ki zaradi posledic upada kognitivnih funkcij potrebujejo delno ali popolno pomoč in nadzor (v nadaljnjem besedilu: varovani oddelek za osebe z upadom kognitivnih funkcij).

5.b člen

(1) Socialno varstveni zavod za zdravstveno obravnavo največ 12 oseb v varovanem oddelku za osebe s težavami v duševnem zdravju ali v varovanem oddelku za osebe z več motnjami zagotovi najmanj:

1. 0,25 zdravnika specialista psihiatrije (v nadaljnjem besedilu: psihiatra),
2. 1 psihologa v zdravstveni dejavnosti,
3. 4 diplomirane medicinske sestre,
4. 8 tehnikov zdravstvene nege,
5. 3 delovne terapevte in
6. 0,25 fizioterapevta.

(2) Socialno varstveni zavod za storitve socialne oskrbe največ 24 oseb v varovanem oddelku za osebe s težavami v duševnem zdravju ali v varovanem oddelku za osebe z več duševnimi motnjami zagotovi najmanj 13 strokovnih sodelavcev v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo (socialni oskrbovalec, animator, varuh, delovni inštruktor in drugi sodelavci v skladu s potrebami oseb).

(3) Socialno varstveni zavod za zdravstveno obravnavo največ 12 oseb v varovanem oddelku za osebe z upadom kognitivnih funkcij zagotovi najmanj:

1. 0,25 psihiatra,
2. 1 psihologa v zdravstveni dejavnosti,
3. 4 diplomirane medicinske sestre,
4. 8 tehnikov zdravstvene nege,
5. 1 delovnega terapevta in
6. 0,25 fizioterapevta.

(4) Socialno varstveni zavod za storitve socialne oskrbe za največ 24 oseb v varovanem oddelku za osebe z upadom kognitivnih funkcij zagotovi najmanj pet strokovnih sodelavcev v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo (socialni oskrbovalec, animator, varuh, delovni inštruktor in drugi sodelavci v skladu s potrebami osebe).

(5) V varovanem oddelku mora biti neprekinjeno zagotovljena prisotnost zadostnega števila strokovnih sodelavcev ter zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev.

(6) Odgovorna oseba v socialno varstvenem zavodu, pri katerem je organiziran varovani oddelek, zagotovi usposabljanje strokovnih sodelavcev ter zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev iz tega člena, ki delajo v varovanem oddelku. Delavci in sodelavci iz prejšnjega stavka se v okviru stalnega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja redno usposabljujejo na področju splošnih vsebin (zlasti duševne motnje, demenca, motnje v duševnem razvoju, odvisnosti, kodeks etičnih načel v socialnem varstvu in osnove pravne ureditve s poudarkom na pravicah uporabnikov) in postopkov (zlasti analiza tveganja, individualno načrtovanje, postopek sprejema) ter načinov, pristopov oziroma tehnik pomoči (zlasti deeskalacijske tehnike, preprečevanje nasilja, nefarmakološki pristopi, uporabniku prilagojena komunikacija).

5.c člen

(1) Varovani oddelek mora izpolnjevati naslednje minimalne pogoje:

- sobe za bivanje z največ dvema posteljama,
- dovolj velik in ustrezno opremljen prostor za izvajanje družabnih, psihosocialnih in terapevtskih dnevnih aktivnosti,
- možnost dostopa do gibanja na prostem najmanj dve uri dnevno,
- prostor za izvajanje posebnih varovalnih ukrepov in
- prostor za kajenje v skladu z zakonom, ki ureja omejevanje uporabe tobačnih izdelkov.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek mora varovani oddelek izpolnjevati tudi minimalne tehnične pogoje za izvajalce socialno varstvenih storitev v skladu s predpisi, ki urejajo socialno varstvo.«.

5. člen

V 7. členu se v prvem odstavku besedilo »psihiatričnega zdravljenja« nadomesti z besedilom »zdravljenja duševnih motenj«.

Za drugim odstavkom se dodata nova, tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Nacionalni program sprejme Državni zbor Republike Slovenije.

(4) Akcijski načrt iz druge alineje drugega odstavka tega člena za obdobje najmanj dveh let sprejme Vlada Republike Slovenije.«.

6. člen

V 27. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Zastopnika za mladoletnika pooblasti njegov zakoniti zastopnik.«.

7. člen

V 29. členu se v šestem odstavku besedilo drugega stavka spremeni tako, da se glasi:
»Glede mladoletnika se obvesti tudi njegovega zakonitega zastopnika.«.

8. člen

V 30. členu se v drugem odstavku za tretjo alinejo doda nova četrta alineja, ki se glasi:
»– postopek za sprejem v obravnavo v varovani oddelek socialno varstvenega zavoda brez privolitve v nujnih primerih za osebe, ki so že vključene v institucionalno varstvo socialno varstvenega zavoda, pri katerem je organiziran varovani oddelek,«.

Dosedanja četrta alineja postane peta alineja.

9. člen

V 31. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Za mladoletnika pooblasti odvetnika zakoniti zastopnik, razen če je bil postopek uveden na predlog zakonitega zastopnika. V tem primeru odvetnika postavi sodišče.«.

10. člen

V 32. členu se v drugem odstavku drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Sodišče osebi omogoči, da samostojno opravlja procesna dejanja, če je sposobna razumeti pomen in pravne posledice takih dejanj.«.

11. člen

V 34. členu se za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek, doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Otroka, ki še ni dopolnil 15 let, se lahko v oddelku pod posebnim nadzorom zadrži le na podlagi sklepa sodišča ali v nujnih primerih.«.

12. člen

V 36. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Za osebo iz prejšnjega odstavka šteje tudi mladoletnik, ki je dopolnil 15 let in je sposoben privolitve v skladu z zakonom, ki ureja pacientove pravice.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se v napovednem stavku besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega odstavka tega člena«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

13. člen

V 40. členu se v prvem odstavku besedilo »psihiatričnega zdravljenja« nadomesti z besedilom »zdravljenja duševnih motenj«, za njim pa doda besedilo »socialno varstvenega zavoda,«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Predlog iz prejšnjega odstavka lahko da za mladoletnika tudi zakoniti zastopnik.«.

14. člen

V 43. členu se v prvem odstavku v drugem in tretjem stavku besedilo »psihiatričnega zdravljenja« nadomesti z besedilom »zdravljenja duševnih motenj«.

15. člen

V 48. členu se v tretjem odstavku v drugem stavku besedilo »psihiatrične bolnišnice, na območju katere« nadomesti z besedilom »izvajalca zdravljenja duševnih motenj, na območju katerega«.

16. člen

V 51. členu se v drugem odstavku v drugem stavku besedilo »psihiatričnega zdravljenja,« nadomesti z besedilom »zdravljenja duševnih motenj,«, za njim pa doda besedilo »socialno varstveni zavod,«.

17. člen

V 52. členu se v prvem odstavku za prvim stavkom doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Pozivu se priloži kopija sklepa sodišča o sprejemu.«. Dosedanji drugi stavek postane tretji stavek.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Odredbo za prevoz osebe iz prejšnjega odstavka izvede mobilna enota nujne medicinske pomoči v skladu s predpisom, ki ureja službo nujne medicinske pomoči, in s predpisom, ki ureja dispečersko službo zdravstva. Nujni prevoz naroči direktor psihiatrične bolnišnice oziroma direktor socialno varstvenega zavoda. Zdravnik iz predpisa, ki ureja službo nujne medicinske pomoči, odloči o vsakokratni sestavi mobilne enote na podlagi pregleda osebe pred prevozom.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se v prvem stavku besedilo »iz prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »iz drugega odstavka tega člena«.

18. člen

V 57. členu se v prvem odstavku za besedo »mestu« vejica črta in doda beseda »ali«, besedilo »ali pri izsleditvi tujega državljana, za katerim je razpisana tiralica ali iskanje,« pa se črta.

19. člen (črtan)

20. člen

V 67. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Zoper sklep iz 65. člena tega zakona se lahko pritožijo oseba, odvetnik, zakoniti zastopnik, najbližja oseba, psihiatrična bolnišnica, v kateri je oseba zadržana oziroma je pooblaščen za predlaganje koordinatorja nadzorovane obravnave, drug izvajalec zdravljenja duševnih motenj, ki je pooblaščen za predlaganje koordinatorja nadzorovane obravnave, in socialno varstveni zavod, v varovani oddelek katerega je oseba sprejeta, in sicer v treh dneh od dneva vročitve sklepa.«.

21. člen

V 70. členu se v prvem odstavku besedilo »najmanj 14 dni« nadomesti z besedilom »najmanj pet dni«.

V drugem odstavku se besedilo »na podlagi sklepa sodišča« nadomesti z besedilom »v nujnih primerih«.

22. člen (črtan)

23. člen

V 75. členu se za tretjim odstavkom doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za postopke sprejema v varovani oddelek brez privolitve za osebe, ki so že nameščene v socialno varstvenem zavodu, smiselno uporabljajo določbe od 60. do 68. člena tega zakona, ki urejajo postopek sprejema brez privolitve v nujnih primerih.«.

24. člen

V 80. členu se v prvem odstavku besedilo »psihiatrične bolnišnice, na območju katere« nadomesti z besedilom »izvajalca zdravljenja duševnih motenj, na območju katerega«, besedilo »izven psihiatrične obravnave« pa črta.

V drugem odstavku se druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»— če se je že zdravila zaradi duševne motnje pri izvajalcu zdravljenja duševnih motenj,«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Nadzorovana obravnava se ne izvaja v socialno varstvenem zavodu in v psihiatrični bolnišnici.«.

25. člen

Besedilo 83. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Sodišče lahko na predlog direktorja izvajalca zdravljenja duševnih motenj s sklepom odloči, da se zdravljenje osebe nadaljuje v nadzorovani obravnavi. Predlog sodišču vsebuje tudi predlog za postavitve koordinatorja nadzorovane obravnave ter vrsto in obseg njegovih pooblastil iz 87. člena tega zakona.

(2) Sodišče lahko čas zdravljenja v nadzorovani obravnavi podaljša, vsakič največ za šest mesecev.

(3) Za nadaljevanje zdravljenja in za podaljšanje zdravljenja v nadzorovani obravnavi se vloži predlog najmanj 15 dni pred odpustom osebe iz oddelka pod posebnim nadzorom oziroma pred iztekom roka, določenega za zdravljenje v nadzorovani obravnavi.«.

26. člen

V 84. členu se v prvem odstavku besedilo »psihiatrične bolnišnice, na območju katere« nadomesti z besedilom »izvajalca zdravljenja duševnih motenj, na območju katerega«.

V drugem odstavku se besedilo »psihiatrične bolnišnice« nadomesti z besedilom »izvajalca zdravljenja duševnih motenj«.

27. člen

Besedilo 86. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Koordinator nadzorovane obravnave je zaposlen pri izvajalcu zdravljenja duševnih motenj, ki strokovno nadzira njegovo delo.«.

28. člen

V 87. členu se v prvem odstavku v prvi alineji besedilo »psihiatrične bolnišnice« nadomesti z besedilom »izvajalca zdravljenja duševnih motenj«.

29. člen

Besedilo 88. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Če oseba ne upošteva navodil koordinatorja nadzorovane obravnave v zvezi z načrtom nadzorovane obravnave in je zaradi tega ogroženo njeno zdravje ali če se njeno zdravstveno stanje poslabša tako, da z nadzorovano obravnavo ni več mogoče doseči namena zdravljenja, koordinator nadzorovane obravnave o tem takoj pisno obvesti direktorja izvajalca zdravljenja duševnih motenj, ki nadzira potek nadzorovane obravnave. Če gre za mladoletnika, o tem obvesti tudi pristojni center za socialno delo in zakonitega zastopnika.

(2) Izvajalec zdravljenja duševnih motenj takoj po prejemu obvestila iz prejšnjega odstavka o tem obvesti sodišče in predlaga uvedbo postopka za sprejem osebe v oddelek pod posebnim nadzorom brez privolitve na podlagi sklepa sodišča. V nujnih primerih, ko so izpolnjeni pogoji iz 53. člena tega zakona, direktor izvajalca zdravljenja duševnih motenj po obvestilu iz prejšnjega odstavka zagotovi, da se nemudoma izvedejo ukrepi za sprejem osebe v oddelek pod posebnim nadzorom brez privolitve v nujnih primerih.

(3) Če je oseba sprejeta v psihiatrično bolnišnico ali socialno varstveni zavod, se izvajanje nadzorovane obravnave s sklepom sodišča zaključi na predlog direktorja psihiatrične bolnišnice ali socialno varstvenega zavoda.«.

30. člen

V 89. členu se v prvem odstavku besedilo »psihiatrična bolnišnica, na območju katere« nadomesti z besedilom »izvajalca zdravljenja duševnih motenj, na območju katerega«.

31. člen

V 101. členu se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:
»– naziv izvajalca zdravljenja duševnih motenj, ki ga je predlagal,«.

32. člen

V 103. členu se besedilo »psihiatričnega zdravljenja« nadomesti z besedilom »zdravljenja duševnih motenj«.

33. člen

V 104. členu se v prvem odstavku besedilo »psihiatričnega zdravljenja« nadomesti z besedilom »zdravljenja duševnih motenj«.

V drugem odstavku se besedilo »in programov« črta.

V tretjem odstavku se besedilo »in programe« črta.

34. člen

V 105. členu se v napovednem stavku besedilo »psihiatričnega zdravljenja« nadomesti z besedilom »zdravljenja duševnih motenj«, besedilo »in programov« pa črta.

35. člen

V 108. členu se v prvem odstavku v drugi alineji besedilo »psihiatrične bolnišnice« nadomesti z besedilom »izvajalca zdravljenja duševnih motenj«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

36. člen

(1) Socialno varstveni zavod vzpostavi tim iz prvega in tretjega odstavka novega 5.b člena tega zakona najpozneje do 31. decembra 2026.

(2) Socialno varstveni zavod lahko vzpostavi nov varovani oddelek, če izpolnjuje kadrovski normativ iz prvega in tretjega odstavka novega 5.b člena tega zakona, najmanj v obsegu 50 odstotkov normativa, določenega za psihiatra, psihologa v zdravstveni dejavnosti, diplomirano medicinsko sestro in tehnika zdravstvene nege.

(3) Socialno varstveni zavod v varovanem oddelku iz prejšnjega odstavka vzpostavi tim iz prvega in tretjega odstavka novega 5.b člena tega zakona najpozneje do 31. decembra 2026.

(4) Plačilo stroškov za storitve iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v varovanih oddelkih se plačuje v sorazmernem delu z realizacijo kadrovskega normativa.

36.a člen

(1) Pravilnik o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih izvajalcev psihiatričnega zdravljenja ter o postopku njihove verifikacije (Uradni list RS, št. 63/09) se uskladi s tem zakonom v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

(3) Pravilnik o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih za izvajanje nalog na področju duševnega zdravja za izvajalce institucionalnega varstva ter centre za socialno delo ter o postopku njihove verifikacije (Uradni list RS, št. 97/09, 84/12 in 85/14) se uskladi s tem zakonom v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

37. člen

(1) Minister, pristojen za institucionalno varstvo, v soglasju z ministrom določi mrežo izvajalcev z varovanimi oddelki iz novega 5.a člena zakona najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Ministrstvo, pristojno za institucionalno varstvo, vzpostavi evidenco iz tretjega odstavka novega 5.a člena zakona najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

38. člen

Postopki, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo v skladu z dosedanjimi predpisi.

39. člen

Ta zakon začne veljati 1. decembra 2023.

OBRAZLOŽITEV

Državni zbor Republike Slovenije je na 12. redni seji 20. septembra 2023 sprejel sklep, št. 500-01/23-28/ z dne 21. 9. 2023, da Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) za tretjo obravnavo pripravi Vlada Republike Slovenije. Predlog zakona za tretjo obravnavo je pripravljen na podlagi Pregleda sprejetih amandmajev k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju, EPA 819-IX, in členov, h katerim so bili amandmaji sprejeti, št. 500-01/23-28/ z dne 21. 9. 2023. V okviru druge obravnave predloga zakona so bili sprejeti amandmaji k 2., 6., 7., 9., 13., 19., 20. in 29. členu.